

Dosarul nr. 3ra-1225/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. Al. Negru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, A. Panov)

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Ala Cobăneanu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova împotriva Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și

cererea de chemare în judecata a Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de Igor Muntean și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, casată hotărârea din 30 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre

constată:

La 30 ianuarie 2017, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 5 decembrie 2016, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a emis o decizie la cererea lui Igor Muntean cu privire la discriminare pe criteriu de gen privind accesul la serviciile de protecție socială, prin care a constatat existența unei discriminări în acces la serviciile de protecție socială conform prevederilor art. 1 și 2 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității.

Astfel, decizia contestată este eronată, ilegală și care nu se bazează pe prevederile legislației în vigoare, emisă contrar dispozițiilor pct. 63 din Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012.

Totodată, se constată existența unor divergențe esențiale între prevederile art. 15 alin. (5) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, care stabilește că decizia se aduce la cunoștința persoanei care a comis fapta discriminatorie și a persoanei care a depus plângerea în termen de 5 zile și prevederile pct. 66 din Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012, care stabilește că decizia Consiliului se comunică părților în termen de 10 zile de la adoptare și produce efecte de la data comunicării.

Prevederile Regulamentului de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 contravin prevederilor Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, or, depășirea termenului de aducere la cunoștință a deciziei discriminează și îngreăște dreptul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM de a se adresa într-un termen cât mai restrâns în instanța de contencios administrativ.

Mai mult ca atât, prevederile art. 15 alin. (5) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, obligă persoana care a comis fapta discriminatorie de a informa Consiliul în termen de 10 zile despre măsurile întreprinse.

Prin urmare, pârâțul a încălcat și termenul de 5 zile de aducere la cunoștință a deciziei emise, care a parvenit în adresa Ministerului abia la data de 14 decembrie 2016.

A remarcat că în decizie a fost indicat și faptul că de către Minister a fost tergiversată aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, fapt care are drept efect discriminarea bărbaților.

Cu referire la acest fapt, a comunicat că pentru aprobarea Regulamentului menționat a fost necesar mai mult timp, or, la adoptarea Legii nr. 71 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 27 mai 2016 prin care au fost aduse o serie de modificări și completări Codului muncii nr. 154-XV din 28 martie 2003 în lectură finală, a fost schimbată sursa bugetară din care urmează să fie achitate aceste plăți. În acest sens, a fost necesar un timp mai îndelungat pentru a revizui proiectul de reglementare și de a coordona cu instituțiile de resort.

Acest fapt însă nu îngreăște dreptul la indemnizația de paternitate, or, potrivit pct. 34 din Regulament, indemnizația paternală se stabilește pentru copiii nou-născuți începând cu data de 27 mai 2016, adică la aceiași dată când au intrat în vigoare prevederile art. 124¹ Codul muncii.

A remarcat că în decizia emisă la 5 decembrie 2016, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a indicat alte circumstanțe decât cele care au fost discutate în ședința din 7 octombrie 2016.

Astfel, în ședință a fost pusă în discuție doar pretinsa discriminare la serviciile sociale și anume imposibilitatea beneficierii temporare de indemnizație paternală de către Igor Muntean, în temeiul art. 241¹ Codul muncii, drept dovadă servește

pledoaria depusă de petiționar, precum și plângerea acestuia pentru care la 29 septembrie 2016, Ministerul a oferit răspuns prin scrisoarea cu nr. 01-4135.

Totuși, în decizie Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității deja a invocat o pretinsă contradicție între prevederile pct. 34 și pct. 6 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016.

Astfel, Consiliul și-a depășit atribuțiile, invocând alte fapte decât cele solicitate de petiționar.

Referitor la pretinsele contradicții dintre prevederile pct. 34 și pct. 6 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, a precizat că în pct. 6 este expres indicată data la care intră în vigoare acest Regulament și care coincide cu data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 71 din 14 aprilie 2016 și anume, la 27 mai 2016, prin care Codul muncii a fost completat cu art. 124¹, care stabilește acordarea concediului de paternitate.

Prin urmare, pct. 34 și pct. 6 din Regulamentul menționat nu se află în contradicție, acestea fiind în concordanță cu prevederile art. 124¹ Codul muncii și care vin să elucideze modalitatea de acordare a indemnizației de paternitate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 17, 24, 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosul administrativ nr. 793 - XIV din 10 februarie 2000, pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012, art. 166, 167, 168 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei Consiliului Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității din 5 decembrie 2016

La 2 februarie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, intervenient accesoriu Igor Muntean cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 14 decembrie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 461/16 cu privire la discriminarea în acces la serviciile de protecție socială.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 21 decembrie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus o cerere prealabilă, prin care a solicitat revocarea parțială a deciziei contestate și anume, în partea expusă în pct. 2 care prevede că: „Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica va calcula și va achita indemnizația paternală dlui Igor Muntean, ținând cont de prevederile art.124¹ Codul Muncii”.

Iar la 16 ianuarie 2017, a recepționat răspunsul nr. 03/72 din 11 ianuarie 2017, prin care a fost refuzată în admiterea solicitării invocate în cererea prealabilă.

A remarcat că atât răspunsul nr. 03/72 din 11 ianuarie 2017, cât și însăși pct. 2 din decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 5 decembrie 2016 sunt ilegale în fond și emise contrar prevederilor

legii, fapt ce constituie prin prisma art. 26, alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ temei de a anulare în parte a actului administrativ contestat.

Având în vedere prevederile pct. 61 din Anexa la Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și art. 12 din Legea cu privire la asigurarea egalității, a evidențiat că Consiliul a depășit și a încălcat prevederile legale în aspect ce ține de dreptul Consiliului de a constata existența sau lipsa faptei discriminatorii și de a emite recomandări.

Prin urmare, la emiterea prezentei decizii contestate, Consiliul urma să audieze și Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM, or, anume acesta constituie instituția publică investită prin lege cu atribuția de elaborare și promovare a politicilor în domeniul asigurărilor sociale, în timp ce Casa Națională de Asigurări Sociale are doar atribuția de executare a normelor legislative și normative în vigoare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 16, 17 din Legea cu privire la contenciosul administrativ, art. 85 pct. i), 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea răspunsului Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 03/72 din 11 ianuarie 2017 și anularea pct. 2 din decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 5 decembrie 2016.

Prin încheierea din 1 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost conexată cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată formulată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la anularea deciziei, la cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată formulată de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la anularea actului administrativ.

Prin hotărârea din 30 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, cererile de chemare în judecată au fost admise parțial.

A fost anulată decizia emisă de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 461/16 din 5 decembrie 2016 în partea punctului 2 și 3 din dispozitiv.

În rest, pretențiile formulate au fost respinse.

Prin decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Igor Munteanu și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, casată hotărârea din 30 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al RM și cererea de chemare în judecata a Casei Naționale de Asigurări Sociale au fost respinse ca fiind tardive.

La 19 iulie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ca ilegală și neîntemeiată.

Având în vedere prevederile art. 379 CPC, a menționat că examinarea apelului a avut loc în ședință publică, deci toate părțile urmau a fi citate legal.

Cu referire la prevederile art. 16 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ și pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, a precizat că decizia Consiliului poate fi contestată în instanța de contencios administrativ.

Astfel, prevederile Legii nr. 298 din 21 decembrie 2012, nu indică expres că decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității se contestă fără a respecta procedura prealabilă și că acțiunea se înaintează direct în instanța de contencios administrativ.

Respectiv, soluția instanțelor de judecată este întemeiată pe concluzii ce derivă din interpretarea eronată a dispozițiilor legale ce prevăd contestarea actului administrativ.

A remarcat că realizarea căii prealabile nu constituie un temei de suspendare sau de întrerupere a curgerii termenului de prescripție.

Prin urmare, soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece rezultă din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată a normelor de drept material.

La caz, termenul de adresare în instanța de judecată a început să curgă din data recepționării răspunsului la cererea prealabilă, adică la 18 ianuarie 2017 și prin urmare, Ministerul a înaintat acțiune în judecată la 27 ianuarie 2017 de unde rezultă că nu a fost omis termenul de adresare în instanța de judecată.

A evidențiat că instanța de apel a dat o apreciere incorectă litigiului dedus judecării, fiind interpretate eronat normele de drept material, iar prin respingerea acțiunii ca tardivă, dreptul Ministerului de a avea acces la justiție nu a fost respectat, or, la depunerea cererii de chemare în judecată a respectat termenul de 30 zile prevăzut de art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ.

La 4 septembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 31 mai 2018, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 38 vol. II) însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 iulie 2018 împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu